ANUL VI. - No. 2.
15 Noemvrie 1929.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar şi în Românul necinstit şi înstrăinat!"

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine"
Apare la 1 şi 15 a fiecărei luni

CUPRINSUL:

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul ţării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. Lazar Isaicu.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
CLUJ, STRADA B O B N-rul 7

TIPOGRAFIA „ARDEALUL
STR. MEMORANDULUI Nr. 22.

ANUL VI. — Nr. 2. Cluj, 15 Noemvrie 1929.

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine“

Ce ne aşteaptă.

Din experienţa neamului nostru, cotropit în părţile de Nord ale ţării de Jidani, se desprinde adevărul: *acolo unde se încuibează Jidanii, pier Românii.* Faptul acesta de stingere a naţiei noastre, ni-l prezintă viaţa Maramureşului.

Nu odată în această revistă ne-am ocupat de schimbarea caracterului etnic al ţinutului, de unde au pornit descălicătorii lui Dragoş-Vodă.

Articolul meu întitulat *„Un judeţ oropsit“*, apărut în *Infrăţirea Românească* din 15 Iunie 1927, a fost întâmpinat de profitorii politicianismului mârşav şi hrăpăreţ cu vorbele *„exagerare cuzistă“*. Nu pentru a dezarma turma lacomă a acestor incorigibili, ci pentru a continua, înfruntându-i cu dispreţul cuvenit, lupta noastră zilnică de a lumina pe cei mulţi prin constatări adevărate, socotim de datoria noastră să reproducem din articolul apărut în ziarul *„Universul“* din ultimele zile ale lunii Septemvrie 1929, cele ce urmează pentru ca cititorii să înţeleagă: ce ne aşteaptă, dacă se continuă faţă de Jidani, politica din primul deceniu al României întregite.

„Mizeria economică a Maramureşului. — Sărăcia elementului românesc provocată de invazia străinilor. — Câteva date statistice concludente. — Ravagiile cârciumarilor uzurari. — Tristul trecut al şcoalei româneşti.

„Procesul de înstrăinare a Maramureşului românesc a mers paralel cu sărăcirea complectă a populaţiei autohtone. In măsura în care se înmulţea numărul oaspeţilor nepoftiţi pe pământul vechilor descălecători de ţară, în aceeaş măsură stăpânirea pământului scăpa Românilor, trecând în tabăra adversă.

„Câteva exemple dureroase ne serveşte statistica comparativă. Cea mai mare comună din judeţ, comuna Borşa, *era, prin anii 1848—1850, curat românească. Străinii nu numărau mai mult de* 1 la sută *din populaţia satului. In acelaş timp, toate terenurile cultivabile, pădurile, locurile de păşune se aflau* în proprietatea Românilor. *Mulţumită invaziei de elemente străine, favorizată în chip conştient de regimul maghiar, astăzi aspectul demografic al comunei, ca şi situaţia proprietăţilor de pe teritoriul ei, s'a schimbat cu desăvârşire în paguba noastră. Abia* jumătate *din populaţia satului a rămas românească, iar pământul a ajuns* aproape în întregime *în stăpânirea nouilor veniţi.*

In comuna Botiza, *acelaş fenomen. O singură firmă străină a acaparat peste 9000 de jugăre în vreme ce 200 familii româneşti au rămas fără pământ. La* Selişte *un proprietar evreu deţine 2000 jugăre, în* Moisei *alt musafir de curând descins pe aceste meleaguri stăpâneşte alte 3000 jugăre, pentru a nu mai pomeni despre bine cunoscutul Groedel, care s'a ridicat în câţiva ani, prin speculaţii îndemânatice la rangul de rege al codrilor maramureşeni. Iată cine sunt astăzi seniorii Maramureşului, în locul voivozilor Dragoş şi Baliţă de pe vremuri...*

„Spre oricare colţ al Maramureşului ţi-ai arunca privirea, acelaş spectacol te aşteaptă. Ogoarele, pădurile de brazi, păşunele, toate au fost smulse, în mai puţin de o sută de ani, din mâinile Românilor, îmbogăţind pe străini. Aşa se face, că în momentul de faţă mai bine de trei sferturi din proprietatea funciară a judeţului aparţine minorităţilor, *pe când ţăranii noştri, cu toate intenţiile bune ale reformei agrare, reduşi la cea din urmă expresie a mizeriei economice, sunt nevoiţi să emigreze, părăsindu-şi căminurile în voia întâmplării.*

„Trei mari duşmani au avut Românii maramureşeni, cari i-au secat toate puterile şi i-au stors toată vlaga. Alcoolismul, *mai întâi.* Cămătăria, *în al doilea rând.* Incultura, *mai presus de toate.*

„Astăzi încă, din cele peste 300 cârciumi câte sunt în Maramureş, mai bine de 280 sunt ţinute de străini, în majoritate evrei. *Poporul din aceste regiuni, care putea să fie dat altădată ca model de cumpătare, a fost alcoolizat cu o drăcească premeditare, ajungând până acolo,* că trei sferturi din câştigul braţelor sale se duce acum pe rachiu. Cârciumile au înghiţit sănătatea, averea, şi mândria acestor oameni de munte, cari pe cât de greu adună câţiva bani, pe atât de uşor îi aruncă pe tejgheaua jupânului lacom şi şiret.

„Cârciumarul poartă *cu el şi flagelul dezastruos al uzurei. Pare de necrezut, dar* locuitorii au plătit, prea deseori, dobânzi, cari se ridicau până la 1000 la sută. *Legile pentru stăvilirea cametelor au fost zadarnice, căci exploatatorii ţărănimei lipsite de apărare se pricepeau totdeauna să se strecoare printre prevederile stricte ale paragrafelor, având de partea lor ignoranţa mulţimii, care se lasă jefuită cu resemnare.*

„Incultura poporului român din Maramureş a fost, deasemenea, rodul unui calcul al păturii dominante străine. Biserica noastră era prea săracă pentru a întreţine şcoale confesionale de ajuns. Până la 1864, când Maramureşul a fost trecut sub îngrijirea episcopiei unite dela Gherla, preoţii erau trimişi de episcopia ruteană catolică dela Muncaci, care numai de interesele învăţământului naţional românesc nu se preocupa. Cât priveşte şcoala de stat din Ungaria de ieri, cine nu ştie, că nu urmărea altceva decât maghiarizarea cu sila a fiecărui copil de Român, căruia i se traducea numai decât numele şi i se punea în mână abecedarul unguresc“. *A. H.*

Din cele spuse *fără „exagerare cuzistă“* de Dl. *A. H.*, oricine înţelege că adevărata cauză a stingerii

Românismului în Maramureş porneşte dela acel element, pe care Ungurii l-au întrebuinţat contra naţiei noastre şi pe care politicianii Români îl ocroteşte şi-l favorizează contra aceleiaş naţii româneşti: cauza este Jidovimea parazitară. Dacă politica Maghiarilor de a fi căutat să ne distrugă neamul, este explicabilă din punctul de vedere şovinist, te rog, iubite cititor, spune-mi cum să calific guvernele României întregite care au îngăduit să continue tactica dela Buda-Pesta faţă de naţia românească desrobită? Indrăsneşti să obiectezi că nu s'a continuat?

Nu s'a continuat, când s'a permis cu ticăloşie revoltătoare o imigraţie de Jidani tot aşa de numeroasă ca şi sub Unguri? când Jidovimea parazitară ucide treptat dar sistematic populaţia rurală cu alcool tot aşa de aprig ca şi sub Unguri? Când cămăta jidovească nu are nici un frâu ca şi sub Unguri? Când reforma legii agrare s'a aplicat în favoarea Jidanilor? Când condiţiile de viaţă a populaţiei autohtone s'au înăsprit în aşa fel, încât Românii îşi părăsesc vetrele părinteşti spre a face loc Jidanilor cari sporesc şi huzuresc în noile aşezăminte?

Aşa dar, s'a continuat sub guvernele României întregite, fără intenţie, dar cu păcătoasă neglijenţă, politica de exterminare a Românilor din Maramureş, lăsaţi pradă celui mai viclean, mai hrăpăreţ şi mai crud neam din câte cunoaşte istoria, lăsaţi în ghiarele Jidovimei parazitare.

Oare cazul Maramureşului în agonie nu este de natură să ne deştepte? Ori aşteptăm ca boala să se întindă peste tot trupul acestei naţii, condusă când de netrebnici, când de şarlatani?

Această tagmă de oameni nu merită onoarea întrebării puse, pentrucă asemenea problemă nu-i preocupă. Ei exercită sau vânează puterea nu spre a îndrepta vitregia trecutului în folosul naţiei desrobite, ci spre a se căpătui, între ei aducând sărăcirea naţiei, cum dovadă ne-a făcut şi zilnic ne face guvernul Maniu-Mihalache.

Ii întreb pe aceia, cari mai pot forma rezerva de mâine în conducerea acestei ţări, stăpâniţi de aceleaşi griji şi călăuziţi de aceeaş conştiinţă românească ce stă la baza acţiunii Ligii Apărării Naţionale Creştine.

I. C. Cătuneanu.

O veche nedreptate ce trebuie reparată.

Oraşul Suceava vechea capitală a Moldovei, unde şi-a avut reşedinţa şi *Ştefan cel Mare*, avea la ruperea Bucovinei din trupul Moldovei, populaţie aproape curat românească. După încorporarea ei la statul asstriac au început să o invadeze Nemţi, Poloni, Ruteni, Cehi şi alte naţiuni mai ales ca slujbaşi, aşa că elementul românesc a ajuns în minoritate. Elementul jidovesc, care era la răpirea Bucovinei, inexistent în oraşul Suceava, a început şi el să invadeze mai ales din Galiţia, murdar şi lipit pământului de sărac. Românii aveau prăvălii, aveau clădiri în centrul oraşului dimpreună cu Armenii. Aveau bresle foarte bine organizate şi bogate. Avem şi astăzi numiri de străzi din vremea aceea ca Str. Dubălarilor, Str. Cojocarilor, Str. Plăcintarilor şi altele; dar pe încetul breslele au fost nimicite şi au rămas numai numele lor.

In partea de sud şi de vest se mărginea oraşul cu moşia principelui domnitor *Mihail Grig. Sturza.* La 19 Iulie 1841 a donat şi a cedat acest principe, oraşului Suceava, din moşia Bosancilor pământurile Tărtăraşi şi Areni, în întindere de 1543 de jugăre, adică 857 de fălci, pentru păscătoare şi sămănături. De bună seamă că la anul 1841, poporul român forma majoritatea absolută a orăşenilor şi de aceea şi Sturza a făcut această donaţie oraşului. Dar pare că avea prinţul presimţirea că odată Jidanii vor umple oraşul Suceava cu cârciume şi de aceea între alte condiţiuni, la donaţiune, a prevăzut că nu-i voie de exercitat pe acest pământ dreptul de propinaţie, nici dreptul de debit pentru băuturi spirtoase.

Două sute de fălci din acest teren au rămas ca islaz, iar şase sute cincizeci şi şapte de fălci, pentru arătură. S'a fixat şi o taxă mică pentru păscătoare pe islaz şi pentru arendarea terenului arabil, la locuitori. Din acest venit a hotărît consiliul comunal să clădească un liceu, o şcoală reală, o cazarmă, apaduct şi altele. S'a mai stabilit ca principiu că „fiecare locuitor dotat cu pământ are să-l exploateze şi să-l folosească însuşi ca să-şi asigure traiul şi cele necesare pentru familia sa, fără să aibă dreptul de a face cu proprietatea comunei speculă sau chiar cămătărit. Care nu va îndeplini aceste condiţiuni i se va lua pământul".

Intre timp însă invazia Jidanilor din Galiţia spre Bucovina se făcea după un plan bine stabilit şi un număr destul de mare a năvălit şi peste Suceveni, aşa încât la anul 1859 au cerut şi Jidanii o întindere de 25 fălci din pământul arabil al Tărtăraşilor pentru comunitatea lor. Şi de ce au cerut-o pentru comunitate şi nu individual? Pentrucă după hotărîrile comisiunii fiecare locuitor dotat cu pământ avea să-l exploateze şi să-l folosească însuşi şi nu avea voie să facă speculă sau cămătărit cu proprietatea comunei. Dar cine a mai văzut Jidani cari să exploateze şi să folosească ei înşişi pământul? Şi atunci, ca să încunjure hotărîrea consiliului comunal şi să facă speculă şi cămătărit, au cerut 25 de fălci pentru comunitatea jidovească. Şi cu toate că cererea lor era nedreaptă, consiliul comunal de atunci fiind jidovit, ca cele mai multe consilii de prin oraşele cu populaţie jidovească mai numeroasă, i-a cedat comunităţii 25 fălci, pentru speculă. Ba încă spre ruşinea consiliului comunal de atunci, se spune în procesul verbal din 5 Martie 1859, următoarele relativ la pretenţiile comunităţii jidoveşti: „Cât despre folosirea pământurilor arabile ce o reclamă izraeliţii *nici de cum pe nedrept* a hotărît întreagă comunitatea creştină să predeie comunităţii evreeşti locale 25 de fălci sau 45 de jugăre *spre folosire pentru totdeauna.* Reprezentantul comunităţii izraelite declară că după achitarea dărilor către comună, vor să întrebuinţeze banii rezultaţi din cele 25 fălci, pentru binele comunităţii lor". Prezidentul comunităţii se declară mulţumit şi spune că nu mai are comunitatea nici o pretenţie. Cred şi eu.

Dar dacă la 1859 Jidanii s'au declarat mulţumiţi cu atât, apoi nu trebue pierdut din vedere că invazia lor din Galiţia continuă cu toată puterea şi la Suceava ca şi în întreagă Bucovina, aşa încât la anul 1873, văzându-şi ei numărul sporit şi devenind peste noapte cetăţeni get, beget ai oraşului Suceava după sistemul prea bine cunoscut, şi-au ridicat pretenţiile şi au reclamat pentru comunitatea lor 50 de fălci sau 90 de jugăre. La şedinţa din 15 Martie 1873 s'a admis de către consiliul comunal cererea Jidanilor. Aproape toţi orăşenii creştini din Suceava au făcut apel în contra hotărîrii consiliului comunal. Consiliul însă, deşi compus în majoritate de creştini s'a făcut apărătorul comunităţii jidoveşti; „întru

cât", după părerea consiliului de atunci, „aceste pământuri reprezentau un fond al întregii comunităţi a Sucevei, asupra uzufructului cărora pot face pretenţiuni şi membrii com. Suceava de rit mozaic şi întru cât aceştia au profitat totdeauna la fel ca şi orăşenii creştini în mod indirect şi de câştigul vărsat în cassa oraşului, fiind acesta întrebuinţat pentru scopuri comunale". Jidanii cu logica lor vor să spună prin intermediul consiliului comunal, că dacă au tras şi ei foloase din pământurile dăruite de Sturza, atunci urmează să li se acorde şi pământ. Adecă dacă faci pomană cu cineva din avutul tău, urmează să-i dai şi avutul din care ai făcut pomana.

Apoi, şi prin statutele votate la 1859, spune consiliul, li s'a recunoscut orăşenilor izraeliţi dreptul de a face pretenţiuni, prin aceea că li s'a acordat 25 fălci. Cât priveşte obiecţiunea orăşenilor creştini, — cari au făcut recursul — că „preş. comun. mozaice la 1859 a dat o declaraţie în numele obştii mozaice ce pretindea că sunt satisfăcuţi şi definitiv mulţumiţi", se substitue consiliul comunal întru apărătorul com. jidoveşti, spunând că preşedintele nu a fost autorizat nici prin natura calităţii sale, nici prin procură specială să facă o învoială cu aceasta şi anume să renunţe la dreptul ce-i revine fiecărui orăşean izraelit. Mai departe se apără consiliul comunal — din care făceau parte şi doi Jidani, la dispoziţia cărora stătea întreg consiliul, lucru ce se întâmplă şi acum de altfel — că „pământurile s'au donat şi cedat ca proprietate, locuitorilor oraşului Suceava şi urmaşilor lor *(prin aceşti din urmă trebue fără îndoială să fie acuma numărată de fapt o parte importantă a orăşenilor evrei cu dobândirea imobilelor, ce aparţineau în timpul acela orăşenilor creştini)*" şi deci „nu mai vine în considerare necesitatea de a decide asupra apelului înaintat de orăşenii creştini". Iată aşa dar un consiliu comunal în majoritate creştin care este de părere că *dacă imobilele orăşenilor creştini au ajuns în mâni jidoveşti, atunci trebue să le ia şi pământurile creştinilor şi să le dea Jidovilor* ca să-i sugrume cu totul pe creştini. Ce judecată frumoasă!

La înfiinţarea statutelor pentru administrarea acestei donaţiuni s'a stabilit principiul că fiecare locuitor dotat cu pământ are să-l exploateze şi să-l folosească el însuşi. Dar când a cerut comunitatea jidovească să i se acorde 50 de fălci în contra principiului stabilit prin statute, atunci s'au călcat statutele. Aceasta nu-i nimic nou pentru noi, că pentru Jidani nu există respectarea legilor, şi cu toate acestea invocă scutul legilor mai mult ca ori cine. Ne mirăm doar că şi la anul 1859 a fost tot aşa.

Dar să presupunem că stăpânirii nemţeşti nu i-a fost aminte de Suceava, însă să vedem ce s'a întâmplat cu acest pământ dat Jidanilor pentru a îmbogăţi şi mai mult comunitatea care dispune de sute de milioane. Avem unsprezece ani dela unire, comunitatea jidovească şi acuma ca şi atunci dă pământul pe vară Românilor din satele vecine pe bani grei, cari întră în cassa ei şi cu toate acestea consiliile româneşti — vorbă să fie — cari s'au părăndat până acuma în frunte cu primarii lor nu îndrăznesc să spună un cuvânt despre această fărădelege şi pot asigura că nici nu vor atinge această chestiune atât de gingaşă când e vorba de voturile jidoveşti. Să se ştie că, numai când va lua frânele ţării Liga Apărării Naţionale Creştine, se va curma cu această încălcare de lege, căci atunci primarii, ca să fie aleşi nu vor avea nevoie de votul jidovesc.

Dar administraţia românească ca să o întreacă pe cea nemţească, s'a arătat mai păcătoasă în faţa Jidanilor şi această imbecilitate, ca să nu-i spun altfel, a culminat în propunerea ce a făcut-o în anul 1928 după Christos d-l avocat N. Polonic în consiliul comunal din Suceava ca să se doneze două hectare de loc din pământul Tărtăraşilor comunităţii jidoveşti pentru a-şi lărgi cimitirul, iar această propunere ca să se facă pomană cu comunitatea jidovească multimilionară a fost primită unanim de întreg consiliul comunal, în frunte cu primarul de atunci. Nici că se putea mai frumos. Acest dăruşag din averea creştinilor s'a făcut sub stăpânirea liberală în cap cu un primar liberal. Şi nu trebue pierdut din vedere că aceiaşi liberali fac *NAŢIONALISM* şi chiar antisemitism mai ales în opoziţie. Cine nu crede să citească gazetele liberale: Aşa se luptă „prin noi înşi-ne".

Dacă ar fi ştiut prinţul Sturza că la atâta va ajunge donaţiunea sa, l-ar fi lăsat mai curând pământul pustiu decât să se adune în el toate gângăviile Europei.

Dar toate nedreptăţile făcute elementului românesc trebue să aibă capăt şi i se va pune capăt şi acestei nedreptăţi. *George Cârlan*
fost deputat — Suceava.

Sufletul mare din Principatele Române încă neunite

Un document al anului 1858: „Evreimea în România"

Publicăm mai jos articolul „EVREIMEA IN ROMÂNIA" scos din jurnalul bisericesc „Predicatorul", No. 8—9 şi 10 din ANUL 1858, de către părintele IOACHIM C. STĂNESCU din comuna Găvăneşti, judeţul Buzău.

Acest articol scris acum 71 de ani, — când Unirea Principatelor nu se înfăptuise, este un document mult grăitor, de felul cum o gazetă preoţească avea curajul să trateze pe faţă şi fără diplomaţie chestiunea jidovească, *pe când astăzi nici o foaie bisericească nu suflă un cuvânt asupra chestiunii devenită însutit mai gravă; iar preoţimea română, în loc să facă zid în jurul Bisericii şi poporului ai căror slujitori şi păstori sunt — s'au împărţit în tabere potrivnice, adăpostite în partidele politice, toate aservite Jidanilor.*

Reproducem acest articol — de-o mai mare actualitate azi, ca în anul 1858 — şi ca o mustrare usturătoare faţă de întreaga generaţiune cultă de azi, cari râvnind la arginţii lui Iuda, precupeţesc, uneltesc, spionează şi trădează interesele vitale ale Bisericii, ale Ţării şi ale poporului românesc.

Iar părintelui Ioachim Stănescu, *adevăratului slujitor al lui Dumnezeu din comuna* Găvăneşti, *îi aducem sincerile mulţumiri pentru acest articol de mare valoare, scos din paginile uitate ale jurnalului bisericesc* „Predicatorul".

Iată articolul:

Evreimea în România

Domnule Redactor,

Am cetit în estimatul d-tale jurnal temerile patriotice de urmările ce va produce continua inundare de Jidovi în țara noastră. Eu las în judecata d-tale de a aprecia, cât de pertinace este rătăcirea religionară a acestui popor, și că prin urmare: politica religiunei domnitoare nu poate privi cu nepăsare înmulțirea acestui element contrariu religiunei și naționalității române. Eu ca laic (mirean) chiar deași avea convingerea „ca să lăsăm libertatea conștiinței de a crede fiecare în cele ce a apucat“, *nu ași putea până într'atâta uita de daria către patrie, ca să o fac azilul tuturor sectelor și naționalităților gonite din alte țări, fără un gagiu oarecare, cum că acești oaspeți dacă nu aduc ceva folos societății ospitale, cel puțin nu îi cauzează pericol, daună materială și morală.*

Fost-a cauza gonirei Jidovilor din alte țări, și a apatiei ce au popoarele către acest popor, numai cauza religionară? Iată o întrebare care ne importă a premite înainte de a cerceta afacerile acestui popor în sânul patriei noastre.

Noi avem Jidovi Spanioli, Leși și Nemți, după cum jargonul stricat din limba spaniolă, italiană, poloneză, rusească și nemțească ce vorbesc, ne arată țările de unde veniră la noi.

După împrăștierea așa numiților „*fii a lui Israil*“, legile tuturor statelor i-au oprit a avea proprietate de pământ din cauze felurite, pe care nu ne iartă ocaziunea de a le enumăra aici.

Aceasta fu o cauză principală ce îi sili a-și căuta mijloacele traiului prin manufacture, industrie și comerț. Aceste ocupațiuni îi lega cu locuința mai cu seamă de orașe mai mari, fiindcă aceste sunt elementul în cari pot trăi acele deprinderi. In evul mediu, pe când mai toată populațiunea țărilor era ocupată în războaele cu alte state, Jidovii ca un popor ce nu avea stat, și nici în armatele creștine nu se primeau din cauza *neîncrederii acestui popor urgisit* pentru religiunea sa, rămâneau scutiți de serviciul armelor, și prin urmare putându-și căuta numai de interesele lor particulare, se învârteau până când popoarele beligerante ocupate cu arma nu numai nu produceau, ci din contră stricau, consumau, prădau. Reîntorcându-se la vetrele lor spre a căuta de interesele economice, aflau că Jidovii în timpul acesta au pus secuestru pe o mulțime de isvoare de câștig, și neocupați și de alte griji și greutăți publice, decât de speculele lor, sunt mai dibaci în această praxă, prin urmare nu pot concura cu ei. Vezi bine că agricultura deși a rămas numai în mâinile creștinilor, lucrarea pământului nu înavuțește așa iute și cu aceea comoditate de trup, ca manufactura, și mai cu seamă comerțul, care în an învârtește capitalul câte de 4—5 ori și pe timpul acela adesea cu un folos de 100 și mai bine de procente. Apoi averile agriculturii, mare parte fiind nemișcătoare, sunt mai expuse decât banii ce-i strângeau Jidovii și îi puteau ascunde la caz de pericol general. Concentrându-se astfel moneda, mai cu seamă în mâinile lor, era prea natural ca cel ce are bani să aducă dependența economică prin împrumuturi, cumpărarea tuturor mărfurilor căutate, spre a le putea vinde după plăcere. Deci se întâmpla că în anii de secetă să cumpere toate grânele, ca folosindu-se de lipsa generală să stoarcă prețuri de sânge. Din astă cauză nu numai în Spania, dar și în alte țări și-au atras furia desperatelor popoare, și au cauzat jefuirea și maltratarea Evreimii de care ne raportează istoria.

Trecând peste aceste crize prin patimi sau fugă, dupăce adesea intervenind guvernele restaurară și se liniștiră escitatele patimi, Jidovii nu se puteau lăsa de a reprinde ocupațiunile de mai nainte, căci pe deoparte agricultura le era oprită și pe de altă parte, nici nu se băteau prea tare după ea, fiindcă era precum ziseiu: costă mai multă sudoare trupească, și aduce mai puțin folos. Continuând dar în cele ce învățară, cu încetul iarăși se grăbeau a exploata comerțul, pentrucă rămânând aceleași cauze trebuiau să producă aceleași urmări, cu cât mai sigur, că este cunoscut nesațiul speculațiunii. Apoi respingerea și ura asupra lor, i-a făcut și mai împietriți la inimă, de cum îi făcură interesul egoistic nutrit de spiritul speculațiunei comerciale, care nu se nutrește cu filantropia. Poporul creștin dar nu putea să nu-i privească ca inamici ai societății creștine, și desele frecări au atras atențiunea celor ce aveau puterea în mâini.

In cele mai multe țări depe atunci preoțimea catolică purta o mare parte a cârmei statului. Ei vedeau că din mic — puținul product al creștinului, — acesta jertfește bisericei; dar din multul averei mobile ce se afla la Jidovi, aceștia ca necreștini nu numai bisericii creștine, dar nici altor institute filantropice s. c. pentru școli, spitaluri ș. al. de ale creștinilor, nu jertfeau nimic, — începură a fanatisa pe credincioși asupra acestor necredincioși, și lupta deși sub mantia religioasă, în fond ea fu o luptă națională.

Dar statele ar fi putut împiedeca înruperea patimilor, pe cum le-a domolit adesea.

Ce fu cauza dar, deși ele decretară gonirea lor chiar și sub Principi neînfluențați de preoțime?

In toate țările darea (dajdia, birul), cea mai principală din care se susține statul, fu pe acel timp — și este și astăzi în cele mai multe locuri — darea de proprietăți nemișcătoare. Jidovii ce nu aveau astfel de proprietăți, nu contrebuiau. Capitalurile mișcătoare încă nefiind supuse dajdiilor, nu aduceau venit nemijlocit statului. Dar chiar și supuse fiind, — Jidovii se știu în mai multe feluri subtrage acestor taxe decât creștinii ce sunt legați cu vatra, și care nu au atâtea relații cu oameni de ai lor ce migrează necontenit dintr'o țară în alta. Soldați-Jidovii nu dau. Agricultura o urăsc din cauză că s'au deprins la ramurile mai ușoare de câștig; ba în cele mai multe state, unde comerțul înflorește, mai toți preferă comerțul decât manufactura, care încă e ostenitoare. Alt bine nu fac societății decât o concurență în comerțul creștinilor, ce susțin statul, ce l-a câștigat cu sânge, și apără patria, în care Jidovul petrece în liniște fără alte griji decât de a se înavuți, ca în timp de pericol să-i dea dosul, sau ce nu numai odată s'a întâmplat — ca să o espioneze celui ce-i plătește osteneala.

Iată cauzele pentru care sunt goniți din alte state creștine — Să vedem acum ce fac prin statele în care se mai află și astăzi? sub ce condițiuni ei suferă? de ce aleargă la noi, și care vor fi urmările economo-politice a înmulțirei lor în România?

Continua invaziune a Jidanilor veniți din Austria ne face a cerceta pozițiа lor în acel stat.

Până la 1848 cea mai mare parte a Ungariei le era închisă prin lege. In provinciile germane erau

persecutaţi prin mijloace administrative, punându-li-se feluri de piedici, la orice întreprindere. In provinciile slavone, mai cu seamă prin Galiţia, erau nu numai suferiţi, dar... de către guvernul provincial, fiindcă politica afla de bine a nu subtrage vinarsul — singura mângăere a bietului popor... ci încât se poate a înmulţi producerea acestui surogat de spirt ce e mai puţin ameninţător cu nesubordinare, decât naturalul spirt polon. Apoi tot patronii lor ştiau că în satul unde postează un Jidan ca vinarsăriu, sau cârciumar, acolo statul nu avea trebuinţă de a mai plăti şi alţi raportori, pentrucă dându-i-se lui monopolul vânzării spirtuoaselor, în casa lui se adunau toţi locuitorii săteni, aici se făceau toate cumpărările, vânzările, sfătuirile, plângerile, espectoraţiile; cu un cuvânt — casa jupânului Iţic — este casa comună a sătenilor, forumul desbaterilor privitoare la cauze private şi publice, — un institut în care pe nesimţite, băutura trăda cele mai mari secrete ale inimii, mărturisindu-le înaintea Jidovului, care adesea era atât de îndurat de a promite că nu le va denunţa chiar atât de greu precum ar merita, dacă îi va da secerişul din semănătura cutare.

Cine nu este bucuros de a scăpa cu un asemenea preţ de o incuisiţiune periculoasă, mai cu seamă când ştie că în asemenea cazuri nu se cearcă dovezi mai bune decât cele semi-oficioase ale Jidanului?!

In urma evenimentelor din 1849 nimicindu-se puterea legislativă a Maghiarilor, li s'a deschis Jidovilor Ungaria şi Transilvania toată. O criză generală, pe când toţi îşi plângeau pe pierduţii lor, pe când toată lumea aştepta cele ce vor urma supunerii maghiare, pe când în mijlocul acestor temeri, dureri, nesiguranţă, iată şi nimicirea totală a banilor revoluţiei care nedespăgubindu-se din partea guvernului ce le-a ars, au adus ambele ţări în o lipsă totală de bani.

Comerţul amorţise, banii noi deşi erau numai de hârtie, erau foarte scumpi — adică toate lucrurile scăzuse în preţ. Această ocaziune favorabilă nu putea să le scape Jidovilor din vedere.

Cei mai mulţi cari umblau rătăcind prin provinciile germane i-a îndreptat în Ungaria şi Transilvania; asemenea năvăliră o mulţime de Jidani din Polonia meridională, şi în confusiunea aceea generală, în lipsa cea mare de bani, cu sume neînsemnate au cumpărat case şi aşezăminte, prăvălii, şi alte întreprinderi, şi s'au înrădăcinat în loc. Clujul p. e., ce era până în 1848 capitala Transilvaniei, înainte de 1849 avea numai un Jidan maghiarist, peste 2 ani au înconjurat oraşul cu coloni, astfel încât nimic nu poate străbate la locuitorii creştini înainte de a trece mai înainte prin mâini jidoveşti. Creştinii din secta calviniană de 40 ani lucrează la o biserică, şi cu toate că avură patroni pe cei mai ilustrii bărbaţi ai Maghiarilor din Transilvania, totuşi nu o putură încă găti. Alăturea ei se înalţă templul Evreilor care de abia de un an început, şi nu numai că este gata, dar a şi devenit prea mic pentru toată jidovimea ce tăbără pe oraş.

De abia trecură 9 ani de când nu sunt opriţi prin lege de a se aşeza unde le place, şi până acum n'a rămas comunitate neexploatată de ei, afară de unele locuri unde de frica poporului ce le ameninţa cu resistenţa fizică, n'au pătruns până acum. Asemenea sunt scutite coloniile germane de Jidani, fiindcă acest popor întrebuinţat spre a introduce corupţia şi sărăcirea, nu iartă guvernul ca să învenineze fragedele încolţituri a pangermanismului. Cu atât mai mulţi se grămădesc pe naţionalităţile care fac opoziţiune scopurilor străine, căci Jidovii sunt nu numai prin devotament, dar şi prin limbă un element premergător şi pregătitor a celor străini.

Aceasta n'a putut străbate în Pesta capitala Ungariei pe atunci când orgoliul maghiar nu suferea alăturarea sa pe acei străini. Maternich, faimosul diplomat austriac, a strecurat din zi în zi mai mulţi Evrei în acea capitală, şi Ungurii care nu le trecea prin minte însemnătatea acestei stratageme, i-a suferit în mijlocul lor. Ei au introdus cu încetul limba germană, şi pe când au pregătit astfel terenul, se mai strecurau printre ei şi veniture curat germane. Astăzi închiriau o magazie, mâine zideau o prăvălie, iar poimâine cumpărau o casă, şi aşa cu încetul încă pela anul 1846 deodată se deschiseră ochii nobleţei maghiare simţind că sunt strămutaţi în capitală de Jidani, şi că cu aceştia s'a vârât şi Germanii.

Insă observaţia lor a fost prea târziu! Jumătate Pesta era a Jidanilor şi Nemţilor. Chiar şi casele ce nu erau înscrise ca proprietate a lor, mare parte fiind zălogite, în realitate erau a lor. Astăzi pieri de foame cu limba maghiară, în capitala maghiară! — Ar crede cetitorul că acum acest oraş e jidovesc mare parte. Nici de cum, Jidovii numai au pregătit calea altora..., şi dupăce şi-au îndeplinit misiunea, tot acea politică care i-a adunat în Pesta i-a avizat a continua planul ţesut prin provinciile de către răsărit. Mai în toată Ungaria şi Transilvania fierberea de vinars e monopolizat de Jidani. Este un calcul fin a celor ce le-a încredinţat acest mijloc demoralizator. S'a observat că unde o comună creştină (p. e. română) a adunat prin contribuţii, fonduri spre a-şi ridica şcoli comunale, acolo se trimite un Jidan să fiarbă şi să vândă vinars, — peste 3—4 luni sătenii nu numai nu contribue, dar pretind din cauză, că cu suma adunată nu se poate ridica şcoala, să se împartă banii între locuitori. Mi s'a întâmplat în călătorie să asist la următorul discurs: *„Ioane — zise un Jidan cârciumar către un Român — n'am trăit noi tot bine laolaltă?“*

„Ba trăit, când îţi plăteam în toate zilele — i se răspunse, — dar de abia îţi sunt dator 2 măsuri de vinars, şi mă tragi la judecată“.

„Să ne împăcăm cu buna Ioane, vezi eu nu vreau să-ţi fac rău. Să facem târg. Dumnezeu ştie ve grâu s'a face ăst an, dar eu ţi-l cumpăr pe nevăzute. Tu te plăteşti de datorie, şi mai afli la mine peste iarnă ce ţi-o trebui deale băuturii ca să trăeşti ca un domn“.

Nu ştiu dacă s'a acordat Ioan, dar am auzit că sate întregi îşi vând astfel secerişul înainte de a răsări din pământ. Pe vinars cumpără Evreul holda, pe vinars îşi află lucrători, pe vinars îşi face bani, sau exprimându-mă mai precis, adună la sine toţi banii din sat, ca să-i deie împrumut pe ipotecă şi cu neligitime, la ţarani, şi să-i adune iarăşi.

Jidanul în un sat din Transilvania şi Ungaria mai cu seamă de către răsărit, e mai mult decât e Banca Angliei pentru comerţ. El uneşte în persoana sa pe bancherul escontat, la el afli bani ipotecar, credit mobiliar, el e industriaş, posesor de pământuri, principalul unui mare număr de clienţi lucrători, agentul secret — poliţia guvernului, patronul — mecenatele dela care depinde prosperarea şcolilor populare. — Astfel îşi adună un capital ca să propăşească la intreprinderi mai mari. Avân-

du-l, — se duce la proprietari de moşii, ca să arendeze. Creştinii mai puţin speculativi, nu pot da atât ca el. Proprietarul dedat ca mai înainte de a trăi în lux, puţin îi pasă de este creştin sau Jidan cel ce-i dă mai mult. Peste puţin arendaşul Jidan ispiteşte pe proprietar, de nu ar voi să se împrumute dela el de o sumă ce deocamdată nu o întrebuinţează. Mărirea nobleţei maghiare şi polone se aprecia după mărirea datoriilor. Primeşte dar acel împrumut, dar uită că astăzi nu-l mai apără legea maghiară de a nu i se vinde moşiile încărcate de datorii. Arendaşul Jidan continuă a-l împrumuta până la măsura ce ştie că vânzând moşia, îşi scoate capitalul cu procente 20, şi dupăce se crede că are destul spre a intreprinde ceva mai mare în oraşe principale, declară că pe anul viitor nu mai ţine moşia, şi îşi cere capitalul dela proprietar. Procesul e scurt, — pentrucă un capitalist german stă la spatele Jidanului, ca vânzând moşia, proprietarul maghiar să o cumpere el, ca să o lucreze cu coloni, ce are de gând să aducă. Jidanul primindu-şi paralele, merge la oraşe spre a începe speculaţiuni cu ridicată, sau dacă are capital şi inteligenţă mai mare pleacă la Viena sau în alte capitale unde se află Bursele care în puţin timp îl pot face un Rotschild, Eschelles, Mires ş. c. l., sau cel puţin de 2—3 ori milionar. Iată scara întreprinderilor Evreului.

Ar părea că în astă stare el e mai fericit în Austria de cum a fost strămoşii lui pe timpul şi împărăţia lui Solomon. Atunci dar ce ar căuta în România?

Negreşit că guvernul austriac pentru feluritele servicii ce-i fac Evreii, îi sufere a întreprinde felurite speculaţiuni între unele naţionalităţi ale imperiului, dar de cele 20 de feluri de dajdii, la care sunt supuşi Austriacii, el nu este scutit. Financiarii ce controlează vămile şi fierberea spirtuoaselor spre a le supune la dare (dajdiebir) îl cercetează mai în toate nopţile. Dacă-l prinde cu vre-o încercare de a înşela vistieria, nu se plăteşte de ei decât cu jertfe mari, sau dă de o belea şi mai mare. Aşadar, producţia lui e supusă la dare, dreptul de a-l vinde — la dare (bir), dacă dă o sumă împrumut, plăteşte: stempel cu procente; face un contract, taxa după scara sumei; dă o cerere spre a i se face drept — plăteşte birul hârtiei, — dar ce să mai înşir când pot zice cu un cuvânt: că acolo tot ce mănânci, tot ce îmbraci, tot ce bei, afară de apă, tot ce-ţi face o plăcere, şi toate trebuinţele spre a întreprinde ceva, sunt supuse din partea statului la dare (sau bir), paraua ce ţi-a rămas, este numai o strecurătură dintre dările de care a scăpat.

Cu toate acestea Jidovii sunt singurii oameni privaţi cari în Transilvania şi Ungaria orientală pot face iute un capital.

Aşa dar, „ceteris paribus" ei sunt ca în sânul lui Avram. Guvernul de acolo în înţelepciunea sa, a îngrijit ca nici ei să nu devină o putere prea mare. Ii lasă îndelung ca să apuce carne, spre a-i putea servi, iar dupăce vede că s'a îngrăşat o mulţime, pretutindenea dă o ordonanţă presidială, şi mi-i stoarce prin mijloace administrative atât de fin ţesute, încât bietul Jidan nici nu s'a trezit bine de unde şi cum a sărăcit.

Asemenea Babiloniade revin din timp în timp, spre a le aduce aminte că toate sunt în lume trecătoare, prin urmare şi banii, şi alianţa politico-industrială! Pe cel ce nu-l îngrozeşte nici sărăcia generală, nici dările cele mari, pe acela desigur îl goneşte periodicele Babiloniade, de a fugi până unde nu va mai vedea financiar, monopole, stempel, şcl., şcl. Dar încotro să apuce afară de Austria? In Germania, Franţa, guvernele sunt prea sincere, decât să lase pe Evreu a suge astfel sudoarea poporului simplu. Asemenea în Englitera, Belgia, Niederlanda, lasă că nu-i face cenzori ai moralului populaţiunii, dar cu asemenea popoare industriaşe nu pot concura, ci numai cu capitale mari. In Spania nu-i suferă regimul preoţesc. Şi mai puţin în Italia. In Elveţia guvernul e din popor, şi poporul e guvern. In Rusia trebue să plătească pentru barbă şi chică 64 ruble pe an, dau recruţi armatei o mulţime, acolo îi tunde şi îi botează. In alte întreprinderi încă vai de ceice nu sunt amici cu Cesarul, mai cu seamă în Rusia.

Nu ştiu care sunt principiile Ţarului Alexandru II, dar e cunoscut că Jidovii dela nişte întreprinderi caracteristice — încoaci — nu erau de gustul Ţarului Nicolae.

In cotro dar pe rotundul pământului?

America e prea departe. In Ierusalim Evreimea prea multă, şi vinarsul nu are trecere, Bursă nu este, cu un cuvânt nu e „Geschäft".

Principatele Române! — ah ce vis! — Aici e adevăratul pământ al făgăduinţei pentru fiii lui Israel, precum ne spune Moisi. Pământ bine cuvântat. Aici nu ne împedecă nimenea a face ce vrem. Aici şi numai aici — e ţară de haram. Aici ne vom face corturile!

Ei bine — i-a primit acest pământ mai ospital decât toate pământurile, acest popor român mai tolerant şi mai nealegător în tovarăşi cu care are să locuiască în aceeaş casă comună, mai nepăsător de urmările ce poate avea o asemenea neconsiderare a viitorului său, i-a primit, şi văz că îi primeşte mereu fără nici o condiţiune!

Aşi fi prea lung pentru organul publicităţii d-tale, având a cerceta ce sunt ei pentru patria română, şi ce vor deveni pentru viitorul ei. Mă mărginesc la aceea ce mi-am propus a contura deocamdată, spre a *atrage atenţiunea patrioţilor români* asupra acestei chestiuni *foarte importante nu numai pentru prezentul, dar mai mult pentru VIITORUL ROMÂNIEI.*

Recitească patriotul ceeace în scurt am zis de rolul lor în Austria, întrebe-se apoi ce este în stare a face acest popor ce TRĂEŞTE IN UN RESBEL PAŞNIC, DAR TRADIŢIONAL, CU SOCIETATEA CREŞTINĂ, ŞI MAI CU SEAMĂ IN A NOASTRĂ?

Ce vă faceţi ilusiuni că se va creştini? In Ierusalim, — leagănul creştinătăţii—sunt Jidovii mai cu căldură alinaţi de religiunea lor. Nu se pomeneşte că s'ar fi botezat de sute de ani vre-unul. Se vor boteza la noi, ce le dăm libertate de cult? Să ne păzim, dedincontră, căci de va continua inundarea lor ca până acuma, vom deveni noi botezaţi, *sau tăiaţi împrejur de ei.*

Inainte de regulament puteai număra Jidani din Principate pe degete, şi mai prisoseau degete nenumărate. Generalul Chiselef întrebând corpul negustorilor despre dorinţa lor, aceştia în simplicitatea lor, nepregătiţi şi fără cunoştinţe economo-politice, şi cerură vre-o 2—3 zile scop spre a se informa, şi după decursul acestor zile se prezentară cu cererea *„să se dea libertate de comerţ"*. Fie iertaţi de Dumnezeu că nu au ştiut ce au cerut! Aceasta cerere a trebuit de sigur să fie plăsmuirea unui

străin. In fine s'a luat în considerare cererea d-lor, — și astăzi, vine Jidanul, Neamțul, Grecul și câte escremente a altor popoare toate, în țară la noi, căci numai aici își poate deschide cariera de specule *„sans façon"*, și fără de a arăta capital, fără de a fi supus legilor țării, fără de a vrea să știe de prescrierile codicelui comercial, contribue și el spre a întroduce luxul cu marfe străine — *această gangrenă economică a moralității sociale.* Dacă îi merge treaba, și face capital, și iese cu el din țară; dacă nu-i merge, face credit pe unde poate, și în fine punând de o parte o sumuliță bună — se declară criză, falit, nesolvabil, și fuge la protecțiune ca să-l scutească de pământenii pretențioși. Astfel acești străini — între care Jidovimea e mai întreagă, — face concurență bietului pământean, care poartă toate greutățile publice, dările, birurile, ș'cl., din puținul ce câștigă într'o concurență atât de neegală și nelegală. Iată urmările *„libertății comerțului"* — nelimitat. Ce ar fi devenit patria noastră, dacă și proprietarii de pământ ar fi avut atâta nepricepere, și ar fi cerut dela Chiselef ca să se proclame prin un articol al Regulamentului *„libertatea de proprietate"* — adică dreptul de a cumpăra orice străin proprietate de pământ?

Atât ne-a mai lipsit ca să ne dăm legați. Văz că cu toată greutatea cu care ești împreunat în câștigarea proprietății nemișcătoare din partea străinilor, în curs de vreo 10—12 ani o mulțime din ei au ocupat locurile cele mai principale ale Capitalei. Aud că o societate de străini umblă în România mică chiar acum a cumpăra moșii. Dar acestea sunt chestiuni la care vom reveni cu o altă ocaziune. Să ne întoarcem la obiectul care ne-a făcut a rupe tăcerea.

Jidovii s'au înmulțit în România de dincolo și dincoace de Milcov. *In Iași numai funcțiile publice sunt în mână de creștini.* Dumitale ți s'a scris că Dumineca nu se simte că e sărbătoare, pe când Vineri trebue să fii provizionat de toate trebuincioasele — chiar după cum le prescrie legea Jidovilor — dacă vrei să ai ce-ți trebue pe Sâmbătă, când încetă tot comerțul. *Galații numai în geografia politică e oraș românesc. In București câte sunt sinagogile jidovești.* Nu vi le spun ca să nu credeți că exagerez. Luați-vă osteneala într'o zi de neocupație, de a vă informa de un lucru ce vi s'a părut bagatel până acum. Mulți din oamenii noștri, mai cu seamă cei ce conduc statul, umblă numai de-a lungul podului Mogoșoaei, și dacă nu întâmpină mai mulți de 30—40 de Evrei, cred că așa stă proporțiunea în toate părțile orașului. Jidovul e cuminte, nu se arată pe acolo pe unde ar putea atrage atențiunea guvernatorilor.

Dar faceți o plimbare pe *podul Beilicului,* prin *mahalalele de peste râu,* prin prejurul templelor, prin stradele cele strâmte și murdare, pe unde se ascund după aceste bariere ce înconjură cel ce poate; cercetațile zic, mai cu seamă seara, pentrucă nu știu din ce cauză! atunci ies mai bucuroși — și veți câștiga o idee aproximativă despre statistica populațiunei etnice (naționalitară) a capitalei României, de timp ce pentru statistică administrativă nu aveți fonduri de a face ceva.

Dar cine să se intereseze de a ști: câți Jidovi au fost pe la 1830 și câți sunt acum, câți vin pe toate zilele, câți și cum se duc, ce fac aici și ce au de cuget a deveni? Ce statistică? Ce administrativă! Au nu ne sunt pline mâinile și capetele cu ocupațiuni mai importante, bună-oară câți și cine sunt candidații la cutare post, câte și cu cât sunt de vândut pânzăriile. *Ei bine d-lor, băgați de seamă că cu un post este mai puțin pentru creștini. Polițaiul din Iași am auzit că e Jidan.* Apropo pânzăriile! Tot în Iași păinarii și măcelarii sunt Jidovi. De aci și numirea brutari dela jidănește, stricatul cuvânt *„Brot-er"*, făcător de pâine sau pâinar. Iată că influența lor se simte și în limbă. Are haz! Unde este vre-o capitală sau și o simplă comunitate creștinească în lume, în care creștinii să mănânce pâine și carne dela Jidovi? Noi ne silim a-i face Români și a-i creștini și nu vedem că noi mâncăm pâine și carne *„KOȘER"*, adică după limba evreească „curată", va să zică junghiată după ceremonialul jidovesc. *Zău este groasă pelița ochilor noștri, de nu vedem că am devenit noi orășenii, noi inteligența națiunei, speranța, reazemul, lumina ei, am devenit zic clienții poporului celui mai urgisit de popoarele creștine, încât nu numai că în decurs de 30 de ani, au putut să ne iee comerțul, să ne umple orașele și să devie burghezia noastră, nu numai că ne înmulțește vinarsul, (rachiul) acest venin pe care alte popoare cu mii de asociațiuni, cărți, premii și măsuri administrative se silesc a-l scoate din popor, dar chiar și pâinea de toate zilele o primim, o mâncăm din mâinile lor!*

Cine e de vină? Cine ne-a oprit a introduce și a menținea măsuri administrative în contra acestei ignominii naționale? Nimenea în adevăr decât lașitatea și inergia noastră, și păcatele celor ce în numele țării o administrau. Nouă ne pot zice cu drept cuvânt Jidovii, și nici nu cred că cei mai cuminte nu ne vor zice râzând în pumni cuvintele unuia din prorocii lor „Perirea ta din tine Israile".

Cine n'a auzit de migrațiunea numeroșilor creștini ce trec încoace peste frontierile Transilvaniei în toate zilele? Au doar Transilvania este prea impopulată? Nici decum. Intrebarea dar e de mare însemnătate de a ni-o explica chiar și dacă acei ce emigrează ar trece în altă țară, și nu în țara noastră, precum se întâmplă în adevăr. Ințelegem că dările cele mari ce sunt impuse vecinilor noștri, sunt de lipsă spre susținerea marelui număr de totfelul de amploiați ce susțin ordinea publică, și spre acoperirea intereselor datoriilor de stat ce în anul trecut sui la $621,496.666^{8}/_{12}$ galbeni — am văzut pentru ce și cum se stoarce averea poporului de către Evrei. Am uitat a spune că aceștia, din bucatele ce fără de aceea nu sunt în superfluență, fierb rachiu, ca scumpindu-le, să fie necesitaă populațiunea de a emigra din țară, pentruca să facă loc coloniilor germane și boeme. Iată ce îi mână la noi pe acei nenorociți! Pământul român are lipsă de impopulațiune mai cu seamă agricultoare. — ei dar, sub conducerea unei administrații economice pot deveni colonii folositoare, cu atât mai vârtos, că dacă precum auzim, mare parte sunt Români, nu vor turbura omogenitatea elementului național, pe care avem să ținem mult, fiindcă aceasta ne-a fost norocirea în viforosul trecut. Dar tot mai nainte am arătat că pentruce invazionează în România o mulțime de Jidovi. Coloniile creștine, sunt și vor fi mult timp supuse la pericolul de a muri de foame, chiar și când guvernul le-ar înlesni în câtva așezarea; pentrucă agricultura numai odată produce în an, și, și atunci au unde și cu ce lucra, și ce a consuma până la reproducere. Jidovul

deşi tot atât de neavut, se află acasă a doua zi după sosirea lui în orice oraş. *Comunitatea consângenilor (connaţionalilor) săi este organizată aşa, ca ori cărui nou venit în Israel, să i se dea un recent de întreprindere. Neavând capital, mai mulţi de ai lor îi dau marfă de vândut cu „rabat“ adică mai ieftin decât e preţul vânzării (târgului), sau îl iau în serviciu personal, sau dacă putinţa nou-venitului dă garanţie de a putea întreprinde ceva cu succes — i se dă şi bani de ajutor. De aci provine că nu afli Jidov cerşetor. Acest privilegiu, de a cerşi — l-a rezervat se vede numai popoarele ce au ţara şi guvernul lor.*

Ţăranilor le este oprit a se aşeza unde le place. Jidovului nu. — Ţăranul creştin trebue să facă boerescul (clăcă) pentru ca să aibă de azi pe mâine; Jidovului pentrucă se face capitalist n'are trebuinţă decât de o patentă de câţiva lei, şi adesea nici atât. Ţăranul dă feciorii lui la miliţie, dă biruri, face drumuri, şcl. Jidanul e scutit. In procesuri, ţăranul de sigur pierde cu un orăşan; Jidanul e scutit de arbitrarietatea judecătorilor pământeni, — căci dacă nu-i place judecata lor, apelează la protecţiune străină numindu-se târtan *).

In adevăr nu e demnă de invidiat starea acestuia pe lângă a sărmanului ţăran român? Aşi putea continua spre a arăta că poporul jidovesc are privilegiul exploatării noastre economice, dacă nu ar fi destul de a provoca să reflecteze patriotul român la cele zise. *O statistică critică* — iar nu numai o coală graflă cum se obicinueşte la noi — *ar fi mai vorbitoare şi mai instructivă pentru guvern de cât imaginaţiunea ce şi-o poate face.*

Rămânând trebile în astă stare — unde vom deveni noi peste 20 de ani?! Este evident şi fără comentariu. — Le-a mai lipsit dreptul de proprietate. Aud că unii campioni a libertăţii naţionale sunt pentru a li se acorda şi aceasta. In Anglia de vre-o 15 ani e o asemenea chestiune pe tapetul Parlamentului — şi nu pasă deşi acolo e în interesul ţării ca să nu peardă din ţară sutele de milioane ale lui *Rotsild*, *Solomon* şi alţii milionari Evrei. Acolo nu se pot sustinea decât Evreii milionari, şi nici pe aceşti Jidovi de aur nu îi vrea legea să-i primească în sânul naţiunii. Dar noi poporul cel mai puţin speculant, să-i primim cu sutele de mii ce nu aduc o lescae, ci vin la noi ca să ducă de aci? Am păţit-o cu libertatea noastră, cu comercianţii noştri, cu libertatea lor. Asemenea încercări de a-şi câştiga drepturi politice, s'a făcut sub domnia unuia potentat vecin.

*) Vine dela cuvântul nemţesc „*Uterthan*“ adică: supus.

Un ministru le apără cauza cu căldură. Domnitorul se întoarce către faimosul său Prezident al Ministerului întrebându-l: ce cugetă despre obiectul chestionat. „Măria Ta — răspunde Prezidentul — *eu cuget chiar asupra sumei ce va fi jertfit Evreii pentruca să răsplătească pe d-l avocat al lor,—cât de mare trebue să fie ea, când mie, numai pentru ca să nu zic nimic în contra lor, mi-a dat 400.000 fiorini!*“

Tendinţa lor spre a-şi câştiga dreptul politic s'a ivit în zilele noastre şi în România. Cine nu a auzit de jurnalul întitulat: *Israelitul Român*“. — Oamenii noştri ce nu ştiu ce va să zică lupta internă între naţionalităţi deosebite s'au lăsat a se amăgi de frumoasa emblemă a „libertăţei“ şi i-am auzit prin Divanul Moldovei meditând pentru sfânta casă a libertăţii. *D-lor însă au scăpat din vedere că libertatea socială şi egalitatea între naţionalităţi deosebite, presupune atâtea garanţii pentru naţionalitatea domnitoare, câte noi nu le avem deloc. Noi încă nu ne-am eliberat pe ai noştri, nu pe noi înşine, şi decretăm eliberarea celor mai liberi decât noi.* Văzurăm unele jurnale cu sentimente adevărat patriotice, împrumutând concursul inteligenţei române spre apărarea intereselor „naţiunei jidoveşti.“ Aşi fi vrut ca să dau în mâna prea liberalilor redactori vre-o câteva numere din numeroasele jurnale vecine, care sub redacţiunea unor capacităţi jidoveşti ca un Safir etc. de ani încoace ne insultă poporul nostru, prin caricaturi, şi prin articole se silesc a demustra lumei că noi nu suntem „naţiune“.

Dar sunt poate conaţionalii lor ce se nutresc pe pământ român mai filoromâni?

Cititorii noştri îşi vor aduce aminte de toamna trecută, pe când machinaţiuni politice ne-a înveninat urma alegerei deputaţilor din Moldova. Un amic al meu era în casa unui candidat, pe când un „tiptan“, bătu la uşă, şi întrând îi zise:

„*Chicoane! N'am venit să-ţi cer cei 2000 galbeni, a căror termen de plătire a trecut; dimpotrivă, un prieten al d-voastră dela cinstita... a... m'a îndestulat pentru d-stră, şi m'a trimis ca să vă spun că dacă vă ţineţi de cuvâtul de ieri — eu mai am 15 datoraşi, şi îi pot sili să aleagă pe Chiconu — ca liferant al armatei... M'am întors şi eu prin multe cotituri a acestei ţări, şi nicăieri n'am aflat mai înţelept, ca pe d-stră, Chicoane, carele în marea cauză a ţărei, să nu uite mai înainte de interesele Capitalei noastre, şi carele să nu se amăgească de vorbele cele goale de patrie, naţionalitate, şi alte vorbe primejdioase*“. — „*Aşa e Moriţ — răspunse candidatul — drept ai tu — oraşul nostru peste toate, — oraşul nostru este patria*“.

Iată ce e misiunea Evreilor în România! — Intraţi în Hotelurile principale ale Capitalei precum în Concordia „Naţionalul“, sau „Hotelul dela Londra“ şi veţi fi muritori de foame cu limba românească!, — fiindcă necum lista bucatelor să o facă în altă limbă decât în cea nemţească, dar te vei adresa către servitorii ospătăriei (chelneri) în limba română — cu dispreţ îţi zice: ca să-i spui nemţeşte ce vrei, — pentrucă vezi Doamne! pe el îl nutreşte pământul român de mulţi ani, de ocupaţiunea ultimă deşi au ştiut româneşte, de atunci au uitat!

Ai crede că aceşti misionari germanizători sunt germani, şi fac propagandă cauzei lor naţionale? Păzească Dumnezeu! Toţi ingranţii, — ca să nu le zic spioni — aceştia sunt Jidovi. Conaţionalii celor ce după ce i-am suferit în ţară, acum cer egalitate de drepturi politice; ca să se împlinească adevărul celui ce-a zis: lasă-mă în casă, apoi sub pat, de aci în pat. Inzădar vei căuta în acele hoteluri, restaurante şi cafenele — un jurnal român, din contră vei afla organele străinilor ce necontenit ne atacă existenţa naţionalităţei noastre.

Intrând în una din cafenelele acestea am cerut cutare gazetă română, ce se tipăreşte aici. Chelnerul îmi răspunde nemţeşte că nu mă pricepe. M'am adresat dar nemţeşte — căci însemnaţi-vă bine — noi publicul român — va să zică ţara *toată trebue să se conforme după aceşti agenţi-servitori, dar nu ei după ţara ce îi nutreşte!* Am cerut dar nemţeşte un jurnal românesc, şi-mi răspunse chelnerul Jidan „*Cine să ţină tot felul de zdrenţe?*“ „*Poftim aici sunt jurnale, ceteşte că d-ta şti nemţeşte*“. La aceste mi s'a revoltat sângele

de îndrăzneala acestei unelte, precum şi de indolenţia publicului român ce sufere asemenea efronte, şi l-am catetichisat şi pentru cei ce uitând de datoria lor patriotică, nu i-a făcut observaţiuni. De atunci câne-câneşte ne scoate ochii cu un jurnal român. Astfel este patriotismul celor ce prin „Israelitul român" solicitează dela noi egalitate de drepturi politice! Asemenea încercări spre a ne duce la un scop bine urzit, putem observa la tot paşul.

Este timpul să fim mai geloşi pentru naţionalitatea noastră. Dacă ne este tot atât cu Germani şi Jidovi, pentru ce nu şi cu... sau Tătari? Pentruce atunci luptele istorice a poporului nostru, dacă ne lăsăm a ni se fura naţionalitatea cu încetul, de ceice îi primirăm cu ospitalitate în mijlocul nostru? Să ne luăm pe seamă, căci când vom simţi cât de necomod este de a fi mai multe familii cu acelaş drept într'o casă — va fi prea târziu! — Celui ce leagă şarpe în sânul său, fii sigur că va fi muşcat. Nici o ură religionară, cu atât mai puţin personală, ci numai durerea ce o simt văzând că compatrioţii mei — prea creduli şi încă nepăţiţi, nu visează de scopul ascuns sub rola acestui noroi. — M'a făcut a contura în scurt afacerile lor.

Nu voiu zice ca să eschidem pe toţi Jidanii fără deosebire. Cei cu capitalele inteligenţei şi a altor averi ne sunt de folos ţării până nu au un reazem în mulţimea conaţionalilor, ce îi ispiteşte a face încercări politice. Aceia totdeauna pot fi primiţi, nu însă tot golanul de Jidov, ce nu are altă garanţie pentru societate decât pielea, care nu ne va putea despăgubi.

Incheiu a spune că Jidovii sunt mai puternici în România de cum apar a fi; şi de va merge numai vre-o câţiva ani, nici nu vom cuteza a le spune că noi suntem în casa şi vatra noastră.

D. P.

Ce aveţi de zis domnilor intelectuali, funcţionari şi guvernanţi ai României asupra celor scrise de confratele „D. P." înainte cu 71 de ani referitor la „Evreimea din România," *comparând starea de atunci, — când Jidanii erau toleraţi, cu cea de azi, când acest neam, blestemat de Dumnezeu, are drepturi politice câştigate, dupăce şi-a bătut joc, în felul cunoscut, faţă de armata şi ţara care i-a adăpostit şi îi adăposteşte?*

Aveţi cuvântul domnilor patrioţi de viţă românească!

„Infrăţirea Românesacă".

Spitalul destinat Moţilor

Am publicat în *Infrăţirea Românească,* tot dauna preocupată de soarta Moţilor năpăstuiţi câteva documente şi statistici asupra stării îngrozitoare sanitare, în care se găsesc Munţii Apuseni şi vechiul Zărand, numiţi cu un singur nume *ţara Moţilor,* şi anume:

I. raportul inspectoratului sanitar al regiunei Cluj semnat de d-l Profesor universitar Martinescu, inspector general, prin care raport se arată că spitalul Crucii Roşii maghiare din Cluj, după convenţia dela Geneva, trebuia să fie trecut încă din 1919 în stăpânirea *Crucii Roşii Române*" printr'un act de guvernământ al statului român. In acest raport se conchide că salvarea sănătăţii Moţilor se poate realiza numai dacă cei în drept vor destina acel spital îngrijirii Moţilor, bântuiţi de boale constituţionale.

II. raportul documentat, însoţit de o statistică, ce inspiră groază şi milă, al comisarului sanitar al guvernului Ion I. C. Brătianu, numit pentru anchetarea stării sanitare a Moţilor, Dr. Dominic Stanca, din care iarăşi rezultă că numai un spital central pentru Moţi, întregit cu echipe sanitare la faţa locului ar putea întreprinde opera de asanare faţă de „agonia lentă" a Moţilor.

Guvernul Ion C. Brătianu, din 1927—28, sesizat de aceste rapoarte şi de interpelarea senatorului *Amos Francu,* a hotărît să se ieie de la Crucea Roşie Maghiară din Cluj spitalul şi să predeie Crucii Roşii Române filiala Cluj, punând în vedere că statul va dota cu subvenţii îndestulitoare spitalul dacă se va destina pentru Moţi, numindu-se: *Spitalul Moţilor Regina Maria.*

Insă-şi M. S. Regina Maria, rugată de *Frăţia de Cruce* a acceptat prea graţios această soluţiune şi a intervenit neîncetat în sensul indicat mai sus, după cum rezultă din scrisoarea adresată d-lui Senator Amos Francu, preşedintele *Frăţiei de Cruce,* ce reproducem aici:

Casa M. S. Regina Maria. *Copie* 1928/I Bucureşti.

Domnule Senator,

M. S. Regina Maria a binevoit a mă autoriza să Vă transmit viile sale mulţumiri pentru călduroasele urări ce I-aţi adresat în numele D-Voastră şi al Ţării Moţilor, căreia M. S. îi doreşte propăşire şi fericire.

In chestiunea spitalului Crucii Roşii de îndată ce vom avea un rezultat de la Minister vi-l voiu comunica.

Primiţi Vă rog domnule Senator încredinţarea osebitei consideraţii ce Vă port.

Colonel aghiotant regal *Atanasescu*
Mareşalul Curţii M. S. Reginei.

In numele guvernului de atunci, Ministrul Inculeţ a luat în stăpânire spitalul Crucii Roşii Maghiare şi l-a predat secţiei Crucii Roşii Române din Cluj; când, spre surpriză generală, a intervenit Preşedintele Comitetului Central al Crucii Roşii Române, d-l Balş, care mai înainte aprobase, prin scrisoare [1]), toate demersurile făcute de d-l doctor Amos Francu în sensul arătat mai sus, şi în urmă revenind a dat ordin ca filiala

[1]) Copie
Bucureşti, 14 Febr. 1928.

+

Societatea naţională de „Cruce Roşie" a României Centrala
No. 315.

Domnule doctor,

An onoare a comunica, că s'a luat cunoştinţă de scrisoarea Dv. înregistrată la No. 338 din 6 Februarie a. c. relativ la chestiunea spitalului Crucei Roşie Ungare din Cluj, pentru care vă aducem prin aceasta viile noastre mulţumiri pentru interesul ce purtaţi în această chestiune.

Primiţi, vă rugăm, asigurarea osebitei noastre consideraţiuni.

Preşedinte: *Balş.*

Cluj a Crucii Roşii să se dezinteresese de această chestiune şi a rezervat [2]) Centralei Crucii Roşii din Bucureşti orice demers pentru viitor..

In timp ce d-l Balş îşi asumase răspunderea apărării drepturilor Crucii Roşii Române asupra spitalului din Cluj, **filiala** Crucii Roşii Maghiare din **Cluj**, care mai înainte declina.e. a fi proprietara spitalului, a atacat hotărîrea guvernului Brătianu în contencios la Curtea de Apel din Cluj, care i-a dat câştig de cauză, pentrucă d-l Balş, deşi era obligat să apere drepturile Crucii Roşii Române nu a făcut intervenţia legală la Curtea de Apel din Cluj, lăsând statul român singur să se apere, al cărui advocat nu s'a înfăţişat la desbaterea în fond. Iată, domnule cititor cum se apără interesele superioare şi permanente ale poporului român!

Opinia publică românească îndignată de acest procedeu, a găsit răsunet în acţiunea surorilor de *Crucea Albă*, care în primul rând s'au adresat M. S. Reginei Maria, A. L. R. Principesele Elena şi Ileana, apoi au publicat o moţiune în ziare, şi au trimis următoarea scrisoare delegaţiei României la Geneva, d-şoarei Elena Văcărescu.

Venerată D-şoară Văcărescu,

Ca şi la toată suflarea Românească astfel şi în cercurile „Surorilor de Cruce Albă" înfiinţată acum zece ani aci la Cluj, în cadrul Frăţiei de Cruce, este unanimă gratitudinea şi admiraţia pentru Opera Domniei Voastre, profundă şi constantă, ce aţi întreprins şi menţinut, pentru apărarea numelui, prestigiului şi dreptului românesc în străinătate.

Nu a scăpat nimănui dintre adevăraţii Români, mai ales opera ce aţi întreprins la Geneva şi tocmai din acest motiv ne-am hotărît a apela la concursul Domniei Voastre, nepreţuit, când ne preocupă o chestiune ce-şi are rădăcinile în convenţia internaţională dela Geneva — despre Crucea Roşie internaţională — din care face parte „Crucea Roşie Română" precum şi cea Maghiară.

Chestiunea controversată este următoarea: La Cluj Crucea Roşie Maghiară are un sanator bine echipat, din care a făcut un cuib de iredentişti sub pretext higienic. Autorităţile militare române începând cu d-l general Prezan, încă sub războiu, a ordonat să se dea Crucei Roşii Române, prin organul statului acest sanator. Predarea însă, după intervenţii politicianiste nenorocite, s'a tot amânat, contra convenţiei dela Geneva, care pretinde ritos, ca averile Crucei Roşii a ţărilor învinse să fie predate la Crucea Roşie a ţărilor învingătoare, prin urmare în cazul de faţă României.

După venirea la putere a fericitului Ion I. C. Brătianu, acesta a luat personal cauza în mână şi susţinut şi de Majestatea Sa Regina Maria, a determinat pe ministrul Sănătăţii Publice d-l Inculeţ, ca pe cale administrativă să ia în stăpânire Sanatorul Crucei Roşii Maghiare, fiindcă de altfel după constituţia română, societăţile străine nu pot avea realităţi în România. In aceeaş ordine de idei, Majestatea Sa Regina Maria, a stăruit ca acest vast sanator să se predea Crucei Roşii Române, pentru moţii năpăstuiţi de toate boalele constituţionale (sifilis, tuberculoză) şi astfel acest popor bătut de Dumnezeu şi oameni, ar fi măcar în parte salvat.

Acum ce se întâmplă; după moartea fericitului Ion I. C. Brătianu toţi duşmanii externi şi interni au prins curaj şi uzând de anumite mijloace distructive destul de cunoscute şi la noi şi în străinătate, au căutat a ne submina dreptele cauze ale statului român. Astfel Crucea Roşie Maghiară, a atacat în contencios hotărîrea guvernului Brătianu, de a lua în stăpânire pentru Crucea Roşie Română, prin Statul român, Sanatorul Crucei Roşii Maghiare-Cluj.

In lipsă de apărare serioasă, când advocatul ministerului din Bucureşti nici nu s'a prezentat la desbaterea în fond, iar substitutul său din Cluj, care nu cunoştea nimic din cauza în fond, s'a limitat de a cere numai amânarea cauzei, care fireşte, după atâtea desbateri anterioare în fond nu mai avea loc — s'a produs ca din pur sănin ca un trăsnet pierderea cauzei Crucei Roşii Române la Curtea de Apel din Cluj, unde Crucea Roşie Română direct interesată, nici nu a fost citată vre-o dată.

Pronunţarea sentinţei, nefavorabilă în contencios a Curţei de Apel, este pur formală şi anume, se întemeiază pe argumentul că acţiunea guvernului Brătianu prin care s'a luat în stăpânire Sanatorul Crucei Roşii maghiare, nu este un act de guvernământ, iar Crucea Roşie Română îndreptăţită prin convenţia dela Geneva, nu a intervenit pentru apărarea cauzei prin convenţia dela Geneva şi cunoscută prin sentinţă în contencios, a Curţei de Apel din Cluj.

Guvernul actual împotriva acestei hotărîri a apelat la Curtea noastră de Casaţie din Bucureşti, unde sub judice lest est, încă până acum nerezolvată.

Dacă în această stare a lucrului se va face şi dela Geneva şi din partea opiniei publice o lămurire obiectivă a cauzei, atunci suntem siguri că convenţia dela Geneva se va validita şi casaţia noastră va da câştig de cauză statului român şi prin aceasta Crucea Roşie Română în chestiunea sanatorului din Cluj, discutat acum zece ani de zile, cum s'a întâmplat şi în celelalte state beligerante victorioase, unde averea Crucei Roşii a trecut prin statele nouă Crucei Roşii naţionale.

Cauza dreaptă a Românilor precum şi salvarea moţilor apelează la sufletul d-voastră generos şi aşteaptă cuvântul de salvare, prin lămurirea opiniei publice europene, care să se audă şi la Budapesta şi la Bucureşti şi la Cluj.

De aceea ne permitem a Vă anexa moţiunea votată de noi, precum şi adresa d-lui Principe Balş, în această cauză şi Vă rugăm stăruitor să luaţi în mâinile d-voastră generoase, această cauză dreaptă,

---

[2]) *Cluj, 7 Nov. 1929.*

+

SOCIETATEA NAŢIONALĂ
DE
„CRUCE ROŞIE"
A
ROMÂNIEI
FIL. CLUJ

No.. . . .

Onor.

„Comuna Surorilor de Cruce-Albă".

Loco.

La cererea Dvs. primită în 26 Oct. 1929 referitor la Spitalul Crucii-Roşii din Cluj, avem onoare a Vă comunica, că Centrala Crucii-Roşii Rom. din Bucureşti, cu No. 2803—7/XI'1928 şi-a rezervat toate drepturile de acţiune in chestia Spitalului.

Preşed.
Sidonia G. I. Docan.

Veturia Gherghel
Secretară.

care pasionează întreaga opinie publică a Ardealului.

De încheiere ne permitem a Vă înfăţişa un exemplar de onoare din opera editată de noi „In Panteon" şi am fi infinit obligate dacă în presa franceză aţi resuscita amintirea bărbaţilor dela 48 şi mai ales legăturile cu Franţa arătate la pagina 40, în conexitate cu conspiraţiunea Mazini Ledru Rollin şi Românii din Ţara Veche şi din Transilvania.

Primiţi Vă rugăm expresiunea nespusului nostru devotament.

Prezidentă: *Anna A. Popp.*

Secretară: *Dr. Elena Bratu.*

1929/24/X.

Intrebăm, sub sancţiunea răspunderii personale, pe d-l Balş ca Preşedinte al Crucii Roşii Române, ce va face d-sa la Casaţie unde chestiunea este pendentă în urma apelului statului.

Infrăţirea Românească.

Un memoriu

Centrul studenţesc Cernăuţi a trimis d-lui prim-ministru Maniu următorul memoriu:

Domnule Prim-ministru,

In Bucovina înstrăinată şi astăzi sufleteşte, înstrăinată pentrucă străini ne simţim noi Românii, faţă de drepturile nedrepte cu care minoritarii noştri sunt blagosloviţi în fiecare zi mai mult, nu putem face altceva decât să ridicăm glasul nostru, atunci când demnitatea naţională este călcată în picioare.

Nu putem califica altfel gestul, prin care au fost decoraţi cu cele mai înailte ordine româneşti indivizii K. Krakalia şi dr. M. Premminger; Krakalia, instigatorul plebiscitului ucrainean, instigatorul iridentei ucrainene, contra căreia studenţimea cernăuţeană luptă fără nici un sprijin de nicăiri şi Premminger, avocatul vienez, mâna dreaptă a călăului Fischer, au fost decoraţi de statul român. Este mai mult decât o greşală politică aceasta, este o directă batjocură la adresa neamului românesc.

Studenţimea românească din Cernăuţi protestează cu toată energia şi cu toată durerea sufletului ei contra acestor decorări nevrednice şi, în nădejdea revenirii asupra lor, vă încredinţează de întreg concursul ei pentru păstrarea drepturilor neamului românesc.

Preoţi creştini la „sfinţirea bisericii jidoveşti din Pecica"-Arad

Intâmplător căzându-mi în mâini ziarul maghiar „Aradi Közlöny" din 27 Sept. a. c. m'a surprins articolul: „Felszentelték az uj pécskai Zsidotemplomot". *Ca Român, care simt româneşte găsesc, că d-nii intelectuali—factori principali ai culturii şi ai creştinătăţii din Pecica — au făcut cea mai oribilă crimă luând parte la inaugurarea sinagogii jidoveşti, aducând elogii duşmanilor noştri de moarte: Jidanii cari îşi umpleau capul de râs pe socoteala lor. Aceşti intelectuali (preoţi creştini etc.) cari s'au făcut vinovaţi de această mişelească faptă au compromis biserica, credinţa noastră strămoşească şi haina preoţească. Ar fi trebuit să le fie ruşine obrazului de lume, dacă n'au avut în simţul lor un pic de mustrare de conştiinţă. Mă grăbesc ai demasca şi ai recomanda întreg publicului cetitor, în ordinea în care au fost publicaţi cu numele şi în ziarul maghiar sus pomeniţi:* Dr. Drăgan Gheorghe, *primpretor; preot* Popescu Ioan, *preot* Morar Dimitrie, *preot* Ardelean Nicolae *toţi preoţi ortodoxi în Pecica-Română şi preoţii romano-catolici unguri,* Lengyel I., Steger S. *şi* Olàh Vencel, *cari cu ocazia încoronării la Alba-Iulia au refuzat să între în biserica rom. ortodoxă creştină, iar în această sinagogă au întrat cu sufletul deschis.*

Sunteţi de acord, preoţi creştini, cu fapta colegilor din Pecica?

Const. Danilla

— Arad —

Iniţiativă românească

Am primit la redacţie *„Statutele Alianţei avocaţilor Români din ţară"*, din care cităm câteva articole, I pentruca publicul nostru autohton să constate că şi în corpul avocaţilor începe a sufla vântul *NAŢIONALIST,* care prinde a înviora tot ce are legături de veacuri cu pământul românesc.

„ Art. I. Se înfiinţează — *în virtutea solidarităţii naţionale* — o organizaţie liberă a tuturor avocaţilor *români de origine* şi *sentiment* din România, care va avea numele (de mai sus), sediul la Cluj şi scopul să înfiinţeze cercuri de studii juridice pentru creiarea unui regim de drept *NAŢIONAL* român, adaptat raporturilor idn ţară şi în deplina conformitate cu interesele statului *NAŢIONAL* român".

Aşa dar, se accentuiază din primul articol: că membrii nu pot fi decât Români de baştină şi dintre aceştia *NU* cei înstreinaţi sufleteşte, adică cei maghiaroni, nici jidoviţi; se mai accentuiază funcţiunea *NAŢIONALĂ* a acestei organizaţii. Ambele precizări fixate prin litera articolului mai sus citat, ne bucură pe noi cei dela *Infrăţirea Românească,* revistă ce des şi cu dreptate s'a plâns de indiferenţa avocaţilor români faţă de cauza naţionalistă şi creştină, indiferenţa obţinută prin puterea de atracţie a onorariilor grase cari în primul deceniu al României întregite au atrofiat la avocaţii de baştină simţul naţional.

Ne bucurăm de ivirea semnului că o schimbare intervine în ceasul XI şi în sufletul avocaţilor răsturnând scara preocupărilor egoiste şi isgonind din locul de frunte interesul material spre a pune în loc grija zilei de mâine pentru propăşirea poporului român în cadrul „unui regim de drept naţional român".

Felicităm pe iniţiatori.

Redacţia.

Oameni de inimă

Avem plăcerea să comunicăm iubiţilor noştri cititori că d-l *Nicolae Tecău,* vechiul nostru abonat şi sprijinitor, din *America,* ne-a trimis lei 3000, drept abonament pentru sine, pentru *Aurel Gheorghe* şi *Zaharia Tecău,* precum şi pentru *„Reuniunea Meseriaşilor Români Andreiana"*, toţi din Şebeş — Alba.

Această faptă se laudă de sine. Din parte-ne aducem, călduroase mulţămiri d-lui *Nicolae Tecău,* rugându-l ca şi pe viitor să ne dea preţiosul său sprijin — câştigându-ne noui abonaţi şi noui ajutoare băneşti de care avem neapărată trebuinţă în greaua luptă ce purtăm contra neamului jidovesc, ce ne ameninţă ţara cu prăpădul bolşevic, contra străinilor de tot felul, ce nu ştiu să se supună Statului Român şi contra Românilor necinstiţi şi înstrăinaţi.

Defaimatorii!

Intr'o scurtă notiță apărută în ziarele româneşti din Capitală se expune o faptă pe cât de dureroasă, pe atât de murdară.

Este vorba de o serie de studenţi „Români", cari duşi la studii în Franţa, au profitat de bunătatea unei văduve de răsboiu, d-na Parien din Toulouse, care dându-le mâncare pe credit la restaurantul său „Au petit Luteţia", s'a văzut păgubaşă de sumele ce i le datorau studenţii, întru cât ei au plecat fără a-i plăti.

Oricine îşi poate închipui mâhnirea bietei văduve, mamă a doi copilaşi, când a văzut că banii, speranţa existenţei ei, sunt pierduţi. Cuprinsă de desnădejde, a adresat o scrisoare plină de rugăminţi ministrului nostru de instrucţie, prin care-i cerea să intervină, pentru a i se achita banii. In încheerea scrisorii spune biata dna Parien: „Nădăjduiesc că sprijinul d-voastră îmi este câştigat, înţelegând că d-voastră nu veţi putea tolera, ca oamenii veniţi să-şi desăvârşească studiile, să abuzeze astfel, de inima bună a Francezului!"

Prin urmare, iată cum studenţii noştri, pătura reprezentativă a culturii româneşti, ne fac de râs în străinătate. Tristă idee îşi fac străinii despre noi, când îi jefuim în ţară la ei şi mare-i ruşinea pentru Ţara Românească că se recomandă în faţa lumii, prin nişte oameni, ce nu sunt decât pur şi simplu „pungaşi!".

Ruşinea aceasta însă, nu se răsfrânge şi asupra noastră, a studenţimii române creştine, fiindcă colegii noştri ghişeftari, nu sunt decât Jidani!

Se vede acest lucru din lista pe care a trimis-o d-na Parien, ministrului nostru, în care este specificat numele fiecărui student, adresa şi suma ce datorează.

Iată ce spune lista: M. Binder — Cernăuţi datorează 2196 franci francezi; Rabinovici — Cernăuţi 1620 fr. fr.; Wald — Iţcani 810.30 fr.; Cugler — Cahul 305 fr.; Bleiberg — Siret (Bucovina) 1630 fr.; Steinberg — Cetatea Albă 881 fr.; Brambier — Storojineţ 147.90 fr.; Buharevici — Chişinău 499 fr.

Se recunoaşte uşor, că toţi datornicii sunt fii ai poporului ales, Jidani sedea şi nu-mi vine a crede că un student român creştin s'ar fi putut preta vre-o dată la asemenea josnicie.

Noi, nu putem decât să regretăm şi să compătimim cu sinceritate pe biata văduvă din Toulouse, victimă a propriei sale bunătăţi şi sperăm că d. ministru al Instrucţiunei va lua măsurile necesare pentru a pune pe păgubaşă în posesia banilor şi a pedepsi exemplar pe aceşti reprezentanţi ai tuturor murdăriilor.

Acest buchet de pungaşi Jidani, care şi-a bătut joc de munca cinstită, a unei sărmane văduve de răsboiu, îl fac cadou acelora cari sprijiniţi pe ideologia starpă a înfrăţirii naţionale — cosmopolite— să se convingă despre justa lor valoare şi despre calitatea înfrăţirii ce am putea-o face.

Nu cred că există om, care în faţa unei asemenea fapte mârşave să nu-şi simtă sufletul plin de revoltă şi indignare faţă de ticăloşia jidănească.

Eu mă aflu în faţa unui adevăr de mult verificat, aşa că nu prea mă surprinde faptul şi nu pot să-mi astâmpăr revolta, pentru moment, decât urând succes Arabilor, cari în mod practic, au înfruntat obrăznicia Jidanilor!

D. V. Ciohat.

(Din „Infrăţirea", revistă culturală-naţională, a cercului studenţesc băcăuan, nrul de 1. X. 1929).

Spicuiri din »Imperialismul lui Israel«

De Roger Lambelin

Cetiţi buni Români şi vă daţi seama de gravitatea problemei jidoveşti, ce trebue rezolvită, pentru ca Românul să nu ajungă în ţara făurită numai cu sângele lui, vită de muncă în puterea Jidanului cotropitor de ţară.

Iată ce scrie Roger Lambelin, în cartea de mai sus apărută în 1924, întroducere VII:

„Puterea lor financiară este formidabilă şi ei ştiu să o întrebuinţeze în mod minunat stăpânind presa şi lojiile francmasonice; manevrând guvernele, opinia publică, adunările parlamentare, ei, Jidanii, şi-au dobândit sprijinitori în toate părţile, în saloanele mondene ca şi în politică, şi au dobândit complici mai mult sau mai puţin conştienţi: de aceea se vorbeşte în Statele-Unite de „frontul creştin al Iudaismului".

La această constatare, făcută de un spirit ponderat, lipsit de orice pornire spre huliganism, întrebăm pe marii prieteni ai Jidanilor pe d-nii Vaida, Duca, Argetoianu, pe aceşti fruntaşi din „frontul creştin al Iudaismului", ce zic despre această crescândă putere a Jidanilor, cari în toamna anului 1929 robesc ţărănimea română prin preţurile de batjocură date pe cereale, în conformitate cu hotărîrile luate în cine ştie ce sanhedrin internaţional? Aveţi cuvântul domnilor, prieteni intimi ai duşmanilor României întregite, prieteni ai Jidanilor.

Unii domni „luminători ai satelor"

S'a susţinut şi se susţine la toate întrunirile cooperatiste că cooperaţia nu progresează cu paşi repezi din cauză că nu se face destulă propagandă cooperatistă.

Mă rog, dar cui se atribue această propagandă?

De sigur că acelora, care lucrează în cooperaţie.

Insă aceştia trebue să fie ajutaţi şi de luminătorii satelor, ca de ex. de preoţi, învăţători şi alţii. Dar unii d-ni luminători ai satelor în loc să facă propagandă pentru progresarea mişcării cooperatiste, ei fac propagandă pentru stagnarea mişcării, spunând că băncile populare sunt întocmai ca nişte cămătari evrei. Iată o întâmplare:

La Banca Poporală „Viitorul" din Heciu-Nou, jud. Bălţi, sunt mai mulţi „luminători ai satelor", cari au luat bani cu împrumut şi n'au plătit dobânzile din anul 1927.

Mă întâlnesc într'o zi cu unul din aceşti domni şi îi zic:

— Domnule..., ce faci de nu vii la bancă să-ţi aduci la curent datoria? — El îmi răspunde cu un ton ofensător:

— „Am să fac ceva şi am să mă achit şi de banca aceasta, că e mai rea decât un cămătar evreu.

Am stat şi m'am gândit cum de îl rabdă conştiinţa să rostească asemenea vorbe!...

Auzi?!... Cică e rea Banca Populară?... Pentru ce?... Pentrucă l-a lăsat la voe, cu achitarea dobânzilor?...

Mai e nevoie de vre-un comentar? *S. Creţu*, cooperator

— Bălţi —